

توانمندسازی، حلقه مفقوده نظام حمایتی

	
<div>دیروز رئیس سازمان بهزیستی کشور از افزایش ۱۵ درصدی مددجویان بهزیستی خبر داد و اعلام کرد که قرار است به خانواده‌های تحت پوشش این سازمان برحسب بعد خانوار ماهانه از ۴۷۹ هزار تومان مستمري پرداخت شود. او البته این را هم گفت که رشد ۱۵ درصدی مبلغ مستمري مددجویان بهزیستی در ماه‌های آینده نیز ادامه پیدا کند و این مساله نشان می‌دهد که سازمان بهزیستی توجه لازم را به افزایش مستمري مددجویان نشان داده است، اما هنوز به امر توانمندسازی افراد تحت پوشش به اندازه کافی توجه نداشته است.</div>	
<div><div> دکتر حسن موسوی چلک</div></div>	
<div><div> رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران</div></div>	

تومان مستمري پرداخت شود. او البته این را هم گفت که رشد ۱۵ درصدی مبلغ مستمري مددجویان بهزیستی در ماه‌های آینده نیز ادامه پیدا کند و این مساله نشان می‌دهد که سازمان بهزیستی توجه لازم را به افزایش مستمري مددجویان نشان داده است، اما هنوز به امر توانمندسازی افراد تحت پوشش به اندازه کافی توجه نداشته است.

این در حالی است که یکی از وظایف دولت‌ها حمایت از اقشار دارای نیازهای خاص و سایر نیازمندان است و در کشور ما نیز هم در قانون اساسی و هم در سایر اسناد و قوانین مرتبط با این موضوع، بر موضوع توانمندسازی و افزایش شاخص‌های رفاه اجتماعی با هدف داشتن امنیت خاطر همه‌جانبه تاکید شده است.

اما تاملی بر آنچه که تاکنون در این حوزه‌ها در کشورمان انجام شده است، نشان می‌دهد «توانمندسازی» نه فقط اولویت اول نظام رفاه و تامین اجتماعی ما نبوده است، بلکه در بیشتر موارد برای حمایت از اقشار نیازمند جامعه از رویکردی مقابل آن یعنی وابستگی به نهادهای حمایتی استفاده شده است.

معمولا رؤسای سازمان‌های حمایتی از این‌که افراد تحت پوشش‌شان زیاد شده است، خوشحال می‌شوند و در گفت‌وگوهایشان با رسانه‌ها و جلسات مختلف هم به نوعی به این موضوعی افتخار می‌کنند.

این در حالی است که در برنامه پنجم توسعه کشور بر توانمندسازی ۱۰ درصد از افراد تحت پوشش سازمان‌های حمایتی تاکید شده بود که به دلیل محقق نشدن موضوع توانمندسازی همه‌جانبه این بند از برنامه ششم توسعه حذف شد.

این در شرایطی است که هم‌اکنون در قوانین حمایتی کشور پیش‌بینی شده است که مستمري افراد تحت پوشش سازمان‌های حمایتی دست‌کم به اندازه يك‌سوم حداقل حقوق کارکنان دولت باشد که با وجود افزایش مکرر مستمري‌ها تاکنون همین مساله نیز محقق نشده است. این در حالی است که دولت هر ساله در لوابیع بودجه سنواتی، مستمري مددجویان سازمان‌های حمایتی را بین ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش می‌دهد که این میزان هیچ تناسبی با تورم موجود و افزایش هزینه‌های اقشار نیازمند ندارد.

بنابراین با این نوع و میزان حمایت، صحبت کردن از توانمندسازی چیزی شبیه شوخی به نظر می‌رسد. البته برای کسانی که فهم و دانش درستی از توانمندسازی اجتماعی ندارند، شاید افزایش میزان مستمري مددجویان فرصتی برای مانور رسانه‌ای باشد، ولی برای مددکاران اجتماعی که با این گروه‌ها سر و کار داریم و خود افرادی که از این حمایت‌های بسیار ناچیز کمتر از حداقلی مصوب قانون برخوردار می‌شوند، به‌خوبی روشن است که این نوع پول‌پاشی‌ها نه فقط هیچ کمکی به توانمندسازی نمی‌کند، بلکه در عمل فقط و فقط وابستگی افراد به نهادهای حمایتی را افزایش می‌دهد.

تاملی بر افزایش مستم افراد تحت پوشش سازمان‌های حمایتی در سال‌های اخیر و میزان اندک حمایت‌های مستمر از این قشر نیز خود گویای همین نکته است که اصل توانمندسازی مبنای برنامه‌های سازمان‌های حمایتی قرار نگرفته است. گرچه گاهی اوقات آمارهای ارائه‌شده درباره توانمندسازی ما هم بیشتر یک‌بعدی است و فکر می‌کنیم فقط با دادن وام یا تسهیلات مسکن توانمندسازی انجام می‌شود. در حالی که توانمندسازی ابعاد مختلفی دارد که غفلت از این ابعاد فقط دور ریختن همین منابع حداقلی و بسیار ناکافی است. بنابراین باید بپذیریم که ناکارآمدی سازمان‌های حمایتی منجر به بزرگ‌تر شدن آنها شده است، چراکه اگر این سازمان‌ها خوب کار می‌کردند، بعد از ۴۰ سال یا باید تعطیل می‌شدند یا حداقل کارشان کمتر می‌شد. ✚



مراسم تشییع پیکر شهید مدافع سلامت سرهنگ پزشک اصغر عیسی آبادی ۹ روز پیش با حضور امیر کیومرث حیدری فرمانده نیروی زمینی ارتش در بیمارستان خانواده برگزار شد



مراسم تشییع پیکر شهید مدافع سلامت سرهنگ پزشک اصغر عیسی آبادی ۹ روز پیش با حضور امیر کیومرث حیدری فرمانده نیروی زمینی ارتش در بیمارستان خانواده برگزار شد

عکس:

ایرنا

توقف رشد شیوع مصرف موادمخدر در میان دانش‌آموزان

اسکندر مومنی، دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر با اشاره به نقش طرح «یارِ گِرانِ زندگی» در توقف رشد شیوع مصرف مواد مخدر در جمعیت دانش‌آموزی گفت: در پنج‌ماه نخست امسال حدود ۵۰۰ تن مواد مخدر کشف شده‌است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۳۰ درصدی را نشان می‌دهد. وی همچنین با تاکید بر ۵۰ برابر شدن تولید مواد مخدر در افغانستان از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷ عنوان کرد: بر اساس اطلاعات موثق، هواپیماهای ناتو جابه‌جایی و قاچاق مواد مخدر را در افغانستان انجام می‌دهند. / جام‌چمدیلی



هر روز به آمار شهدای سلامت اضافه می‌شود، اما وعده‌هایی که در حمایت از خانواده آنها مطرح شده راه به جایی نمی‌برد

شهدای سلامت در انتظار شهادت!

✚ شوک هیجانی به واسطه شیوع کرونا تنها محدود به هراس مردم از ابتلا نبود، مصادیق این هیجان روانی را می‌شد در رفتار و اتخاذ تصمیمات مسؤولان هم دید. ما همواره عادت داشتیم وقتی موضوعی مورد توجه بخش قابل توجهی از افکار عمومی قرار می‌گیرد و به نوعی به یک مطالبه عمومی تبدیل می‌شود در راستای آن وعده‌هایی در پاسخ به این مطالبه عمومی بدهیم اما با کم‌رنگ شدن آن شور هیجانی، وعده‌ها هم یکی‌یکی رنگ می‌بازد. مصادق‌های فراوانی در رابطه با این رفتار پرتکرار وجود دارد. فروریختن ساختمان پلاسکو در آن زمستان تلخ یکی از آنهاست. آوارهای پلاسکو هنوز داغ بود که وعده‌های بسیاری برای بهبود وضعیت معیشتی آتش نشان‌ها شکل گرفت و قول‌هایی برای شهید خواندن آنها در میان بود اما وعده‌ها هم انگار با آوارها جمع شدند تا فراموشی جایشان را بگیرد. این ماجرا حالا دارد درباره جامعه پزشکی تکرار می‌شود. وقتی کادر درمانی از ابتدای فراگیری این بیماری در خاکریز اول مبارزه با آن قرار گرفته بود، حرف‌های بسیاری برای شهید خواندن مدافعان سلامت در میان بود، وعده‌هایی هم داده شد اما حالا که ۱۶۵ نفر از خدمتگزاران عرصه سلامت و بهداشت در راه مقابله با ویروس کرونا جان خود را از دست داده‌اند تاکید حکم شهدای سلامت آنها همچنان بلا تکلیف است، چیزی که گلابه رئیس سازمان نظام پزشکی ایران را هم به همراه داشت و باعث انتقاد او از برخی مصادیق شهید خدمت تلقی شدن مدافعان سلامت شد.



میثم اسماعیلی

جامعه

خدمت به شهید خدمت

حالا حدود ۶ ماه از شیوع بیماری کرونا می‌گذرد اما ماجرای شهید خواندن مدافعان سلامت مربوط به همان روزهای ابتدایی است. بیستم اسفند سال گذشته سعید نمکی، وزیر بهداشت و درمان در نامه‌ای به رهبر معظم انقلاب درخواست کردند متوفیان کادر درمان را که در صف مبارزه با کرونا قرار دارند، شهید خدمت محسوب کنند. در بخشی از این نامه آمده است: «از آنجا که این عزیزان جان‌برکف همچون مدافعان حرم در دفاع از حریم سلامت مردم جانفشانی کرده‌اند، از حضرت‌عالی تقاضا دارم موافقت فرمایید جان‌باختگان تیم پرستاری، پزشکی و خدماتی بخش‌های مراقبت از بیماران کرونایی به‌عنوان شهید محسوب گردند.» پیرو این نامه، رهبر معظم انقلاب با پیشنهاد سعید نمکی مبنی بر شهید خدمت خواندن جانباختگان کادر پزشکی، پرستاری، بهداشتی و خدماتی در خدمت‌رسانی به بیماران مبتلا به ویروس کرونا موافقت فرمودند. اما وقتی برای اولین بار به صورت رسمی تعداد جانباختگان کادر درمانی بر اثر ابتلا به کرونا اعلام شد ماجرای شهید خدمت خواندن مدافعان سلامت دوباره سر باز کرد. آمارهای ارائه شده توسط تامین اجتماعی و دانشگاه‌های علوم پزشکی از شهرهای مختلف به سازمان نظام پزشکی گواهی می‌داد تا دوم تیر امسال ۱۲۰ نفر از کادر درمان و مدافعان سلامت بر اثر کرونا جان باختند و این در حالی بود که تا ۲۳ تیرماه یعنی حدود ۲۰ روز بعد از آمار اولیه فقط پنج نفر از مدافعان سلامت در گلزار شهدای بهشت زهرا (س) تدفین شدند و اگر قانون را معیار پذیرش خواسته وزیر بهداشت و درمان بدانیم باید طبق آن، شهدای خدمت در گلزار شهدا تدفین می‌شدند.

وعده‌های بلا تکلیف

آیین‌نامه «تعیین مصادیق احراز شهید و ایثارگر» مصوب اردیبهشت ۹۳ است. براساس این آیین‌نامه کسی که جان خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران و استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضدانقلاب و اشـرار نثار نموده یا می‌نماید شهید محسوب می‌شود. براساس این آیین‌نامه همچنین کسی که از نظر مأموریت، وظایف و اهداف تعیین شده همانند شهید است، ولی از لحاظ شرایط وقوع یا محل شهادت متفاوت است این فرد نیز در صورت جان باختن در حکم شهید محسوب می‌شود. بنابر اعلام پیشین سعید اوحدی، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران نیز شهدای سلامت در «حکم شهید» محسوب می‌شوند و براساس ماده ۳ آیین‌نامه تعیین احراز مصادیق عملی شهید، شهدای عرصه سلامت با عنوان «شهید خدمت» و در حکم شهید محسوب می‌شوند. ماجرا اما در زمان ابلاغ این آیین‌نامه است. سعید اوحدی پیش از این به مهر گفته بود: «تا پایان تیرماه روند ثبت متوفیان مدافع سلامت انجام و این افراد به عنوان شهید خدمت محسوب می‌شوند.» حالا اما با گذشت ماه‌ها از موافقت رهبر معظم انقلاب با این موضوع و وجود قانون مشخص و روشن برای آن، موضوع شهید محسوب شدن مدافعان سلامت همچنان به نتیجه نهایی نرسیده و علی‌رغم وعده‌های مسؤولان هنوز حکمی تحت عنوان شهید خدمت برای این افراد صادر نشده است.

۹۰۰ صندلی خالی در دانشگاه‌ها

منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: زمینه پذیرش بدون کنکور داوطلبان در بیش از ۸۵ درصد از رشته محل‌های دانشگاهی فراهم شده‌است و فعلا هیچ جایگزینی غیر از برگزاری کنکور برای ۱۵ درصد رشته محل دیگر نداریم. وی همچنین با تاکید بر این که سال تحصیلی دانشگاه‌ها برای دانشجویان جدیدالورود از اول آبان آغاز می‌شود، عنوان کرد: در کنکور امسال، از يك میلیون و صدهزار نفر ظرفیت دانشگاه‌ها، قبولی در ۹۰۰ هزار ظرفیت نیاز به شرکت در آزمون کنکور نداشت. / ایرنا

آیین‌نامه‌ها کافی نیست

فارغ از بی‌توجهی به زمان انجام این کار، نظام پزشکی هم از برخی مصادیق شهید خدمت تلقی شدن مدافعان سلامت گلابه دارد. آنها می‌گویند مصادیق شهید خدمت تعیین شده از سوی کمیته متولی کافی نیست.

محمدرضا ظفرقندی با اشاره به برخی از اشکالات موجود اعلام کرده « یکی از اشکالات این طرح این است که پزشکان بخش خصوصی در آن دیده نشده‌اند که در این باره اعتراض کردیم.» هرچند آن‌طور که از حرف‌های رئیس سازمان نظام پزشکی برمی‌آید، اشکالات این طرح محدود به نادیده گرفتن پزشکان بخش خصوصی نیست و در عین حال پزشکان بخش دولتی هم که در بخش‌هایی به جز بخش‌های ویژه کرونا فعالیت می‌کنند، در آن کم‌رنگ دیده شده و در این دستورالعمل بخش‌هایی مانند رادیولوژی، آزمایشگاه و... به صورت کم‌رنگ دیده شده‌بود.

از سوی دیگر ایرج حریرچی، معاون کل وزارت بهداشت، درباره تعیین تکلیف شدن وضعیت حکم شهادت مدافعان سلامت به عنوان شهید خدمت که هنوز عملی نشده، به جام‌چم می‌گوید: «پزشکان، پرستاران و کادر بهداشت و درمان فداکاری کردند و وظیفه ماست که خدمات مناسبی به خانواده شهدای سلامت بدهیم.» به گفته حریرچی، برای نهایی کردن اسامی شهدای سلامت روز گذشته، جلسه شورای رسیدگی به شهدای سلامت کادر درمان، با اعضای کمیته کشوری کرونا برگزار شده است. در این نشست، تصمیماتی درباره خانواده‌ها گرفته شده که معاون کل وزارت بهداشت، رسانه‌ای شدن آن را به بعد از تصمیم‌گیری نهایی، موکول می‌کند.

قاب تلخ کرونا

روایت جانفشانی‌های کادر سلامت در دوره کرونا کم نیست. از دوری چند ماهه مادران از فرزندانشان به دلیل اِزاح‌م مراکز بیمارستانی بگیرد تا فداکاری پزشکانی که جان عزیزشان را در این راه از دست دادند. اما یکی از تلخ‌ترین قاب‌های بیماری کرونا از ابتدا تا امروز سرنوشت غم‌انگیز زوج پزشک اصفهانی است که تنها فرزندشان را به دلیل ابتلا به ویروس کرونا از دست دادند.

ویانا دختر هشت ساله دکتر کیوان محمدی و دکتر فهیمه ثابت از پزشکان مدافع سلامت بیمارستان امین و خورشید اصفهان است که کرونا جان او را در کودکی گرفت. دختر هشت ساله این زوج مدافع سلامت که به صورت داوطلبانه در قسمت بیماران کرونایی بیمارستان الزهرا اصفهان مشغول به فعالیت بودند، بر اثر بیماری کرونا درگذشت تا دوم شهریور با حضور کادر درمان بیمارستان الزهرا ویانای هشت ساله روی دست‌های پزشکان و همکاران پدر تشییع شود و در باغ‌رضوان اصفهان برای همیشه آرام بگیرد. تنها نگرانی کادر درمان هراس از مرگ و بیماری نیست و یکی از دل‌نگرانی‌های بزرگ این جامعه هراس از ابتلای نزدیکان‌شان به واسطه حضور آنها در مراکز پرخطر است.



شوری که گذشت و وعده‌هایی که ماند

در تعداد شهدای مدافعان سلامت هم آمارهای متفاوتی وجود دارد. اما آمار مراجع رسمی را می‌شود در گفته‌های سعید نمکی، وزیر بهداشت و درمان که دو روز پیش عنوان شد، به دست آورد. سعید نمکی در حاشیه مراسم گرامیداشت روز پزشک گفته بود: «تعداد شهدای ثبت شده از جامعه پزشکی تا امروز حدود ۱۶۴ نفر است. البته موارد جدیدی اعلام شده که در دست بررسی است و امیدواریم خداوند روح همه این عزیزان را با سالار شهیدان محشور کند.» همین تعداد هم اما به باور بسیاری نسبت به کشورهای دیگر آمار قابل توجهی است.

علیرضا لالی، فرمانده ستاد مقابله با کرونای تهران در مورد فرسودگی کادر درمانی در مقابله با کرونا، هشدار داد و گفت: «آمار تطبیقی نشان می‌دهد ایران، آمریکا و روسیه سه کشوری هستند که میزان ابتلای کادر درمان در این کشورها بیشتر است و میزان ابتلای کادر درمان در ایران به ویروس کرونا نسبت به استانداردهای بالاتر رفته است.»

آمار روزانه ابتلا حالا یک هفته‌ای است که رو به کاهش است. تثلل در تعداد شهدای بیمارستانی آرام آرام خلوت‌تر شده‌اند و میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی آن‌طور که مسؤولان می‌گویند قابل قبول‌تر از گذشته است. روز پزشک هم گذشته است تا آن شور هیجانی حمایتی از جامعه پزشکی نیز همراه آمارهای روزانه کاهش پیدا کند.

تخلل در تحقق وعده‌های بنیاد شهید در تایید حکم شهید خدمت برای مدافعان سلامت همراه با بهبود نسبی وضعیت کادر درمانی با توجه به تجربه‌های قبلی این ذهنیت را پیش می‌آورد که نکند این وعده هم مانند اتفاقاتی گذشته مشمول زمان شود و همه چیز زیر گرد فراموشی از یاد برود.

